

BARÁTH ZOLTÁN

HAJDÚ SÁNDOR MÁRK PASSIÓJA

1996. április 3-án Nagykanizsán *Hajdú Sándor Márk Passiója* másodbemutatóján a város szülöttét ünnepelte a közönség. Jelentős művet üdvözölhettünk, olyan művész alkotását, aki a dél-zalai városban kezdte tanulmányait, trombitaszakon folytatta a zenei középiskolában, s diplomát - karvezetésből - a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán szerzett. Játszott a Bergendy-együttesben, működött a kecskeméti Kátana József Színház karmestereként, néhány éve pedig a zalaegerszegi Hevesi Sándor Színház zenei igazgatója.

*

A Márk Passió (op. 10) nagyszabású darab (szimfónikus zenekarral, két kórossal, orgonával, szólóistákkal.) Szöveggönyvét Márk Evangéliumból - Károly Gáspár bibliafordítása alapján - és a zoltárokból a zeneszerző készítette. Előadói a zalaegerszegi Szimfónikus Zenekar (művészeti vezető: *Gellért Zoltán*), a Zalaegerszegi Vegyeskar (művészeti vezető: Hajdú Sándor), az Ady Endre Úti Általános Iskola Kamarakórusa (művészeti vezető: *Perlakiné Vigh Valéria*), *Hajdók Judit* orgonaművész, *Faragó András* (Evangélista), *P. Burus Sándor* (Jézus), *Perlakiné Vig Valéria* (Kajafás), *Balázs János* (Pilátus) és *Hosszú Ferenc* (Péter) voltak.

*

A koncert (Kanizsán már megszokott módon) egy másik hangversennyel egyidőben kezdődött. A széksorokban talán 30-40(!) ember. Várakozásteli csend. A prológot a szerző mondja: „*Tisztelt Hangversenylátogatók! Hölgyeim és Uraim! Önök ma kortárs zeneszerző művét jöttek el meghallgatni; talán kíváncsiságból, talán barátságból, de mindenképpen jóindulattal. (...) Hogy mekkora munkát végeztek az együttesek, azt Önök a mű elhangzása után ugyanúgy csodálni fogják, mint jómagam, aki betanítottam, és nap mint nap végigéltem Jézus keresztre feszítésének történetét. (...) Kereszthalál és újjászületés. Kezdet és vég. Vég és kezdet. Ennek a folyamatnak lesznek most tanúi.*”

*

Hajdú Sándor zenei életútjából következően a darab ritkán hallott szintézis. Bartóktól a mai kortárs zeneszerzőkig, a jazztól a ritkán előforduló popzenei fordulatokig számos harmóniai és formai elem fellelhető, ám a szerző nem összefüggéstelen részletek kavalkádját adja, a

HAJDÚ SÁNDOR ORATÓRIUMÁRÓL

stílusokat egységes XX. század végi zeneműben ötvözi. Egy percig sem bántam, hogy a manapság elfogadott és divatos, sokszor öncélú zenei kísérletek nem kerültek a darabba. Hajdú bebizonyította, hogy ezek nélkül is sok lehetőség van a XX. századi zenében, amely egyszerre modern, mégis érthető, s bár bonyolult egyszerűség, bárki számára elfogadható.

Nagy erénye, hogy mérsékeltén használja a manapság oly divatos orgonapontos politonalitást és a pentatondomináns akkordokat. Harmonizálására a kvartakkordok a jellemzőek, legtöbbször a „klasszikus” 4-es, de előfordulnak a McCoy Tyner-féle szétrakott formák is. A kvartakkordok szinte kívánják a pentatoniát, ami természetesen épül a harmonizálásba és a dallamvezetésbe, kötést adva a magyar népzenevel. Mindazonáltal ez igazi európai zene.

Meglepetés a polifónia szinte bachi alkalmazása. A nyitókórus formájára elsősorban a szimmetria a jellemző; ezen belül következetesen élnek a 4-6-1 2-es számok, melyeknek összefüggései önmagukért beszélnek. A további részekben is jelen van, ha rejtetten is, a 1 2-es szám (például a 3. zsoltyárban: 5+3+4, 4+4+4.) Kétségtelen, hogy Hajdú Sándor szereti a 6/4-es 3/4-es ütemmutatókat. Számomra ezek a számok jelzik a kört, az élet körforgását. Nem tudom, tudatos-e, hogy a 8. szám (a Getsemáne kertben) A/A-e megszakítja ezt a hármasokkal elért körforgást, de eléri a kívánt hatást, amit Júdás árulása jelent. Ilyen még a 12. szám (Kajafás előtt) és a 15. (Pilátus előtt) is. Mindenesetre: a 18 különálló részből álló négy zsoltyár önállóan is megállja a helyét.

A szövegekönyv és a dramaturgia a bibliai történet leglényegesebb eseményeit emeli ki oly módon, hogy nem érezzük hiányát a folytonosságnak. A szerzőnek egyébként is volt néhány kiváló ötlete a drámaiság fokozására: A darab csúcspontján például Jézus héber nyelven szólal meg, az Evangelista énekelni kezd é.i.t.

*

A zenekar és a kórusok kristálytisztán szóltak. Hajdók Judit érzékenyen kísérte szintetizátoron a kórust, s a hangszínbeállítás is telitalálat volt, jól illeszkedett a kórushangzásba.

Az amatőr szólisták közül ki kell emelni P. Burus Sándort, aki beugró volt a kanizsai előadáson, egy éjszaka tanulta meg ezt a nem igazán könnyű művet.

Emlékezetes produkciót hallottunk, és várjuk a folytatást.